

Diccionari de meteorologia

Presentació

En els darrers anys, a causa del gran avenç i de la fiabilitat de les prediccions meteorològiques, la predicció del temps és una de les informacions més populars, i els seus presentadors televisius esdevenen figures generalment conegudes.

La meteorologia és possiblement una de les ciències més presents en la quotidianitat de les persones. El tractament d'aquesta disciplina pels mitjans de comunicació ha generat una certa cultura sobre els seus conceptes més bàsics: l'anticicló, les depressions, el pantà baromètric, etc.

Darrera d'aquests aspectes més coneguts, hi ha tot el camp d'estudi de la meteorologia centrat en el coneixement de les característiques, l'estructura, la composició i el comportament d'aquesta capa gasosa que envolta la Terra: l'atmosfera.

Per als qui treballem en l'àmbit del medi ambient, el coneixement dels fenòmens atmosfèrics és fonamental. Les pluges, els vents, els temporals de mar formats, pels vents, els corrents marítims, la neu i tantes altres conseqüències meteorològiques estan íntimament lligats amb la natura i el medi. Però, sobretot, l'atmosfera dispersa, transporta i fins i tot modifica la naturalesa de les substàncies contaminants emeses des de la font fins als receptors amb el seu moviment turbulent. Conèixer l'estat de l'atmosfera i el seu comportament és essencial per entendre i preveure el de les emissions que rep.

La contaminació produeix un notable deteriorament de l'atmosfera; i per això una de les branques de la meteorologia és l'estudi de la contaminació atmosfèrica. El coneixement del medi on es produeix la contaminació és vital per afrontar-la i cercar-ne la minimització.

Per entendre la problemàtica de la contaminació, cal entendre el complex funcionament dels fenòmens meteorològics. Els paràmetres meteorològics, com ara la temperatura, la pressió, la direcció i la velocitat del vent, la radiació, la precipitació i la humitat, determinen el comportament de les substàncies contaminants.

Per aquest motiu, és important que els professionals de la meteorologia i els del medi ambient disposin de les eines adequades per fer la seva feina; eines complexes com són els aparells de mesurament, els ordinadors, els satèl·lits, i també eines molt més senzilles i tradicionals, però no per això menys necessàries, com són els diccionaris d'especialitat.

En l'actuació de qualsevol professional, sempre hi ha un moment en què s'ha de posar davant del full de paper en blanc o de la pantalla del tractament de textos. i cal ser conscients que una gran part d'allò que entenem per "ciència" és, simplement, el domini

d'una part del llenguatge altament elaborada, codificada i especialitzada o, si voleu, d'un tecnolècte.

És el moment de traspasar la informació interioritzada a un altre suport que servirà per transmetre-la a altri. Als professionals catalans els cal un lèxic meteorològic adequat que els permeti treballar amb la mateixa facilitat que aquells que utilitzen llengües amb un pes demogràfic i internacional major, i també un model fluid i apte per desenvolupar les funcions adients a una llengua de cultura.

Aquestes mancances s'han superat sovint amb voluntarisme i estimació al país. Afortunadament, ara són les institucions catalanes les que poden, de mica en mica, anar construint les bases dels diferents lèxics professionals en català i impulsar el procés necessari per a la normalització lingüística a Catalunya.

I cal dir que una universitat com la Politècnica, que per origen i vocació és una institució adreçada als estudis de "ciències", ha fet un esforç molt important per solucionar aquestes mancances lingüístiques.

El diccionari que teniu a les mans no és ni la primera de les obres editades per la UPC per afavorir l'extensió de l'ús del català ni, em consta, en serà l'última.

Ara ja només cal fer-lo servir, consultar-lo, tenir-lo a mà. La televisió i la ràdio van ensenyar a molts ciutadans que també hi havia butlletins meteorològics en català amb expressions i paraules pròpies. Ara, aquest diccionari, adreçat als professionals, ha de ser una eina més per augmentar la qualitat del seu treball, ja que el coneixement d'una llengua, i més encara si aquesta és la pròpia del país on es viu, és una condició indispensable per treballar amb plenitud.

Albert Vilalta
Conseller de Medi Ambient
Generalitat de Catalunya

[Extret de l'edició en paper publicada l'any 1992]